

iTeach: Experiențe didactice

ISSN 2247 – 966X

Nr. 63 / noiembrie 2016

63

Calitatea în educație

| de Mariana Deleanu

Noua știință a fericirii. Aplicații în educație și consilierea psihologică

| de Otilia Mitrache

Profesorul și elevii, actori sociali

| de Daniela Enea

Noua platformă eLearning: "Microsoft Educator Community"

| de Gabriela Violeta Tănăsescu

Despre gândirea laterală. Aplicații în educație

| de Daniela Iosim

Excursia noastră – lecție interdisciplinară fără manuale, centrată pe elev

| de Liliana Cătrună

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

dr. Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea
Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

dr. Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea
Personalului Didactic)

dr. Ema FÂCIU (Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău, Școala doctorală; Casa
Corpului Didactic "Grigore Tăbăcaru" Bacău)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Calitatea în educație

Mariana Deleanu

Școala Gimnazială Iustin Pîrvu, Poiana Teiului

Asistăm zilnic la o degradare a statutului profesorului și la remarci

privind slaba calitate a educației. Însă o instituție școlară se bucură de prestigiu și funcționează bine atunci când fiecare membru (elev, părinte sau profesor) își îndeplinește cel puțin mulțumitor sarcinile care îi revin – iar asta se întâmplă în comunități care au de asemenea o cultură a calității. Articolul își propune să abordeze problematica calității educației cât și rolul pe care îl au profesorii în realizarea acestui deziderat.

Ce este calitatea în educație și prin ce se reflectă? Cine o stabilește și cum este recunoscută? De ce e nevoie de ea și ce se întâmplă dacă o neglijăm? Sunt întrebări frecvente ce vin dinspre și spre toți actorii educației. Cu puțin timp în urmă cei care puneau aceste întrebări erau mai mult profesorii, metodiștii și inspectorii. Acum însă, ajungând în situația de a-i recunoaște părintelui nu numai calitatea de partener educațional, ci și de evaluator cu un ochi extrem de critic, ne punem tot mai des întrebări care să ne clarifice aceste concepte și situații.

Din păcate "calitatea educației" nu este ceva de sine stătător, cu atât mai puțin ceva universal valabil, acesta fiind dat de mai multe componente: valorile care sunt promovate în cadrul școlii, factorii contextuali, strategiile educaționale, gradul de atingere a obiectivelor școlii, implicarea factorilor interni și externi, gradul de satisfacție a actorilor educației. De aceea, s-a încercat conturarea unor standarde de calitate atât la nivel național cât și european, principii și recomandări.

La nivel național, organismul care se ocupă cu cunotrolul și asigurarea calității în învățământul preuniversitar este ARACIP. Acesta:

- realizează activitatea de evaluare și acreditare a furnizorilor de educație din învățământul preuniversitar;
- efectuează, pe baze contractuale, la solicitarea ministrului educației, evaluarea

calității educației din învățământul preuniversitar;

- realizează, împreună cu inspectoratele școlare și direcțiile de resort din Ministerului Educației Naționale activitatea de monitorizare și control al calității
- efectuează, cel puțin o dată la 3 ani, evaluarea organizațiilor furnizoare de educație acreditate;
- propune Ministerului Educației Naționale înființarea și acreditarea, prin ordin, a instituțiilor de învățământ preuniversitar pentru fiecare nivel de învățământ, program de studii și calificare profesională, după caz;
- elaborează standardele, standardele de referință și indicatorii de performanță, metodologia de evaluare instituțională și de acreditare, manuale de evaluare internă a calității, ghiduri de bune practici, un raport anual cu privire la propria activitate, analize de sistem asupra calității învățământului preuniversitar din România, recomandări de îmbunătățire a calității învățământului preuniversitar, codul de etică profesională a experților în evaluare și acreditare.

Calitatea în educație este înțeleasă tot mai mult ca o valoare adăugată actului educațional. O comunitate școlară se bucură de prestigiu și funcționează bine atunci când fiecare membru (elev, părinte sau profesor) își îndeplinește cel puțin mulțumitor sarcinile care îi revin. Școala ne reprezintă pe fiecare din noi, prin felul în care este percepută de cei din exterior, dar mai ales de elevi și părinți. Prestigiul nostru crește odată cu prestigiul școlii.

Important este să ne dăm mâna și să mergem toți în aceeași direcție! Am convingerea că, dincolo de problemele personale și de frământările zilnice, oricare dintre cadrele didactice păstrează încă vocația care ne-a determinat să ne alegem profesia de dascăl.

Asistăm zilnic la o degradare a statutului profesorului, la ironizări vizavi de proasta calitate a învățământului și de cei care o realizează. Există întotdeauna un sâmbure de adevăr atunci când se emit ipoteze, de aceea e bine să ne analizăm fiecare activitatea, să ne identificăm punctele slabe, să valorificăm ceea ce avem mai bun în noi și să ne încăpățânăm să scoatem

din mâinile noastre niște oameni. Nu informația este cea care cântărește mai mult, ci felul în care o oferim și cum este asimilată de elevi.

Uneori poate suntem dezamăgiți și blamăm "sistemul". Însă, înainte de a arunca vina, să ne privim în oglindă și să ne criticăm părțile proaste. Ceea ce se întâmplă la școală și în clasă este rezultatul interacțiunii noastre cu elevii.

Idealurile mari nasc mari dezamăgiri, de aceea e recomandat să nu ne propunem prea mult deodată. Trebuie făcuți pași mici, să încurajăm micile progrese care se văd la elevi și, pe cât posibil, să evităm să le scoatem în evidență părțile rele. Elevii, ca și părinții, trebuie asigurați de încrederea noastră și ei vor căpăta curaj, fără să se teamă că greșesc. Din ezităările lor învață și unii și ceilalți. Peste ani și ani își vor aminti nu cum îi ironizam când greșeau, ci cum îi încurajam să meargă mai departe și să continue drumul. Pentru asta ne vor rămâne recunoscători!

Doresc fiecărui cadru didactic să nu uite nicio clipă că fiecare am fost cândva copii; vă doresc rezultate frumoase și să vă puteți mândri cu o educație de calitate!

Poate că nu sunt în măsură eu să dau sfaturi. Dar profit de calitatea de colegă pentru a vă adresa gândurile mele și sunt sigură că putem, dacă ne dorim, să fim cu toții mai buni!

Noua știință a fericirii. Aplicații în educație și consilierea psihologică

Otilia Mitache

C.J.R.A.E. Olt

Psihologia pozitivă este noul curent în psihologie promovat de psihologul american Martin

Seligman și de colaboratorii săi. Cunoscută în media drept *Știința fericirii*, beneficiază de cea mai intensă activitate de cercetare în interiorul său. Cu aplicații fundamentate științific atât în psihologie și psihoterapie, cât și în domenii conexe, Psihologia pozitivă are ca scop fundamental sporirea

experiențelor noastre pozitive prin descoperirea și folosirea propriilor puteri și virtuți de caracter. În acest articol sunt discutate câteva dintre cele mai semnificative aplicații ale psihologiei pozitive, aplicații care merită să fie incluse în practica educațională în general și în cea a psihologului, în special. Cadrele didactice și părinții pot folosi ca atare sau în mod adaptat, individual sau în grup, aceste modalități practice în scopul optimizării stării de bine a copiilor și tinerilor, a relațiilor lor sociale și a experiențelor educaționale, în general. Aceste aplicații pot face obiectul unor activități de grup, unor proiecte educaționale sau pur și simplu, în mod minunat, pot deveni parte a etosului unei clase, școli sau al unei familii.

Există încă în practica psihologică tendința de focalizare pe descoperirea „problemei” și rezolvarea ei, afirmă cu tărie Martin Seligman, părintele noului curent în psihologie, al Psihologiei pozitive de astăzi. Un review din 2000 al *Psychology Today* semnalează faptul că în ultimele decenii au fost publicate aproximativ 1.000.000 de articole cu bine-cunoscutele cuvinte-cheie depresie și anxietate și doar 500 despre fericire. „*Cred că este un drept din naștere al psihologului să exploreze optimismul, iubirea, perseverența, responsabilitatea, altruismul, toleranța*”, spunea atunci Martin Seligman și cu siguranță valențele în cercetare au început să se schimbe în ultimii 10 ani.

Dar ce este psihologia pozitivă? În mod elocvent și în două cuvinte ea este cunoscută drept Știința fericirii. Sheldon & King (2001) afirmă că Psihologia pozitivă nu este altceva decât studiul științific al puterilor și virtuților umane.

Scopul fundamental al acestei abordări este acela de a spori experiențele noastre pozitive prin descoperirea și folosirea propriilor puteri și virtuți de caracter.

Rețeta lui Seligman pentru o fericire durabilă constă în identificarea puterilor personale și a celor mai bune moduri de a le folosi. Iată o scurtă prezentare a acestor virtuți și a puterilor asociate lor.

Înțelepciunea – dobândirea și folosirea cunoașterii.

Puteri: creativitatea, originalitatea, curiozitatea, iubirea de cunoaștere, judecata, perspectiva personală.

Curajul – exercitarea voinței pentru a duce la

îndeplinire scopurile fixate în fața oricăror adversități. Puteri asociate: autenticitate, entuziasm, sârguință, perseverență, vrednicie.

Umanismul – presupune grija și prietenia în relațiile interpersonale. Puteri asociate: bunătate, iubire, inteligență emoțională și socială.

Dreptatea – presupune un set de interese și puteri civice care pot construi comunități stabile și sănătoase. Puteri asociate: corectitudine, leadership, munca în echipă, loialitatea.

Temperanța sau protecția împotriva exceselor de orice fel. Puteri asociate: modestie, smerenie, prudență, auto-control.

Transcendența – setul de puteri care ne leagă de ceva mai mare decât noi înșine. Puteri asociate: venerație, recunoștință, speranța, optimismul, spiritualitatea, spiritul de copil.

Prof. Sonja Lyubomirsky, de la Universitatea din California, a realizat o serie de studii extrem de interesante în scopul validării empirice a mai multor intervenții și aplicații ale psihologiei pozitive. Multe dintre aceste intervenții au făcut, de asemenea, obiectul cercetărilor amintite de Daniel Goleman în cartea sa, Inteligența emoțională.

Iată mai jos câteva aplicații semnificative ale psihologiei pozitive care merită să fie incluse în practica educațională în general și în cea a psihologului, în special. Cadrele didactice și părinții pot folosi ca atare sau în mod adaptat, individual sau în grup, aceste modalități practice în scopul optimizării stării de bine a copiilor și tinerilor, a relațiilor lor sociale și a experiențelor educaționale, în general. Aceste aplicații pot face obiectul unor activități de grup, unor proiecte educaționale sau pur și simplu, în mod minunat, pot deveni parte a etosului unei clase, școli sau al unei familii.

1. Jurnalul recunoștinței sau „socotirea binecuvântărilor”

Într-un astfel de jurnal, persoana notează trei-cinci sau mai multe lucruri pentru care poate fi recunoscătoare (de la aspecte de viață „mărunte”, până la realizări deosebite precum primii pași ai copilului). În acest jurnal se scrie de obicei o dată pe săptămână, cel mai bine la finalul ei.

2. ”Practicarea bunătății”, zi de zi, constant, atât în mod spontan (făcând loc unui om în vârstă, dând prioritate unei mame cu un copil în brațe) cât și în mod „planificat” (în fiecare Duminică putem duce o farfurie cu hrană unui bătrân sau vizita un copil bolnav).

A fi bun cu ceilalți implică o mulțime de efecte pozitive. Aceste efecte sunt rezumate de Goleman în cartea sa Inteligența emoțională, dar și de psihologii cercetători pozitiviști: cultivă un adânc sentiment de conexiune cu ceilalți, oferă un model de comportament reciproc benefic în comunitate. Toate aceste aspecte sunt numite în literatura de specialitate „promotori ai fericirii”.

3. Focalizarea pe ”micile mari” bucurii ale vieții și savurarea acestora

Într-o lume în care totul se consumă rapid, ca-ntr-un cuptor cu microunde, după cum remarca profesorul Mircea Miclea, foarte mulți oameni uită să acorde atenție lucrurilor frumoase și plăcute, florilor și pomilor dintr-un parc, spre exemplu, sau parfumului fructelor din coșul de pe masă.

Această atenție ar trebui cultivată la copii și tineri pentru că ea poate deveni un reflex-supapă împotriva efectelor stresului trăit în momente mai dificile de viață.

4. Scrisoarea de recunoștință

Împreună cu jurnalul recunoștinței, scrisoarea reprezintă unul dintre exercițiile care s-a dovedit eficient, într-o serie de studii, în combaterea simptomelor depresive pe termen lung. O astfel de scrisoare este concepută pentru persoanele cărora le putem fi recunoscători pentru că ne-au ajutat cândva și este important să fie oferită personal. Sarcina în sine de scriere a scrisorii care presupune reamintirea unor experiențe plăcute, a unor oameni buni, a noastră în relația cu ei și mai apoi exprimarea recunoștinței, înmânarea scrisorii și percepția bucuriei celui care o va citi – sunt experiențe cu profund efect pozitiv și blocant al mecanismelor cognitive și afective implicate în depresie, recalibrând persoana pe termen mediu și lung.

Am folosit cu succes în practica personală o adaptare a jurnalului recunoștinței în două cazuri de anxietate cu note depresive, copii cu vârste între 10 și 12 ani. Am recomandat părinților ca în fiecare seară să

creeze „momentul special al familiei” în care fiecare să împărtășească celorlalți câteva lucruri plăcute trăite în acea zi și 3 lucruri pentru care poate fi recunoscător. În depresie și anxietate, atenția este revendicată de sine, de experiența neplăcută a sinelui depresiv sau anxios. Refocalizarea atenției pe experiențe plăcute, puteri personale și suport extern potențează enorm, de la o săptămână la alta, intervenția psihologică în astfel de cazuri.

5. Iertarea

Incapacitatea de a ierta se asociază de obicei cu ruminarea și blocarea persoanei într-un cerc vicios al mâniei și resentimentelor.

Psihologii pozitivi recomandă desprinderea de acestea prin demersuri simple precum scrierea unei scrisori de iertare persoanei care ne-a rănit sau deschiderea unui jurnal în care se consemnează avantajele și efectele asupra stării de bine ale iertării. Un copil care se simte teribil de rănit de un părinte poate fi ajutat să scrie o scrisoare de acest fel și să o înmâneze părintelui.

6. Folosirea timpului propriu și energiei pentru familie și prieteni

Rezultatele obținute în urma aplicării „Scalei de satisfacție cu viața” pe mai multe populații au arătat că această satisfacție este foarte puțin legată de bani, titluri, poziții sociale și profesionale. În schimb, relațiile personale pozitive și semnificative corelează cel mai puternic cu satisfacția cu viața personală.

7. Grija față de propriul corp și organism

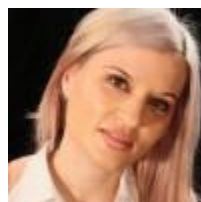
Suficient somn de calitate, exercițiu fizic dar și deprinderea de a zâmbi și a râde mai des sporesc starea subiectivă de bine a unei persoane pe termen scurt. Practicate în mod regulat, toate acestea conduc la o stare stabilă de bine pe termen mediu și lung. Viktor Frankl, fondatorul celei de-a treia școli vieneză de psihoterapie, Logoterapia, genial psihiatru și doctor în filosofie, pe care îl consider un minunat precursor al noului curent din psihologie, a demonstrat, la cel mai înalt nivel al experienței umane, propria sa convingere.

„Între stimul și răspuns există un spațiu. În acel spațiu se află puterea noastră de a ne alege răspunsul. Iar în răspunsul nostru se află creșterea și libertatea noastră.”

Bibliografie:

- Wallis, C. (2005). The New Science of Happiness. Time.
- Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. Curtea Veche.
- Goleman, D. (2007). Inteligența socială. Curtea Veche.
- <http://harvardmagazine.com/2007/01/the-science-of-happiness.html>
- Lyubomirsky, S. (2008). The How of Happiness: A New Approach to Getting the Life You Want. Paperback.
- Peterson, Ch. & Seligman, M. (2004). Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification.
- Seligman, M. E. P. (2002). Authentic Happiness: Using the New Positive Psychology to Realize Your Potential for Lasting Fulfillment. Hardcover.

Profesorul și elevii, actori sociali

Daniela Enea

Colegiul Național V. Alecsandri Bacău

Viața socială e comparată uneori cu o scenă, pe care indivizii (actorii) interpretează roluri în fața unui public capabil să participe și să reacționeze. Cât de convingător este jocul actorului în fața publicului? Aceasta este întrebarea care l-a preocupat pe Goffman, în special datorită faptului că rolul publicului este extrem de important: sinele nu se construiește decât prin medierea publicului, iar imaginea pusă în joc de individul în interacțiune trebuie să fie confirmată de acesta.

Numărul și componența publicului pot influența jocul actorului principal – în cazul nostru, profesorul sau elevul – devine mai relaxat în cazul în care publicul este cunoscut, familiar, și mai cenzurat, constrâns, în caz contrar. Fiecare interacțiune devine locul unde individul trebuie să dea consistență rolului interpretat, în așa fel încât imaginea sa să îi fie confirmată și nu devalorizată. De aceea, în „frontstage”, el încearcă să se comporte conform așteptărilor celorlalți și își aruncă masca pe care o poartă doar atunci când se află „backstage”, departe de privirea publicului, atunci când rămâne doar el, cu sine însuși.

În viața de zi cu zi, de cele mai multe ori, actorii nu sunt conștienți pe deplin de rolul jucat; spectacolul lor apare ca spontan și obișnuit. În funcție de de ritualul în care sunt implicați, actorii au șansa alegerii stilului și modului de participare, sau chiar implicării sau non-implicării (indice al voinței individului, lucru care face

posibilă acțiunea de socializare a ritualului). În orice întâlnire socială, actorul are de îndeplinit anumite sarcini: în primul rând, să definească situația a cărei parte componentă devine, să-și stabilească poziția și rolul față de ceilalți, să-și revendice o identitate care se cere clarificată în raport cu identitatea celorlalți, să-și pună în scenă propriul eu, angajându-se în același timp într-un proces de cooperare pentru confirmarea reciprocă a „face-ului”. El trebuie de asemenea, să fie pregătit pentru a executa toate elementele de „face-work” dictate de etapele interacțiunii și contextele nou create.

Individul pune în scenă rolul său, își alege tonalitatea, își urmărește și controlează corpul și, ca un veritabil actor dramatic, „se prezintă” (după Goffman) celorlalți actori și publicului, străduindu-se în același timp să fie văzut, înțeles, crezut, să facă impresie bună atât prin calitățile sale fizice cât și prin vestimentație, gesturi, mimică sau voce.

Goffman aduce în discuție și dilema *expresie versus acțiune*, pornind de la afirmația lui Jean Paul Sartre: „*Elevul care vrea să fie atent, cu ochii țintă la profesor și cu urechile pânle, se extenuază atât de mult în jucarea acestui rol încât sfârșește prin a nu mai auzi nimic*”. Cei care au timpul și talentul de a performa bine un rol s-ar putea din această cauză să nu aibă talentul de a face vizibil și faptul că performează bine. Când examinăm un grup sau o clasă de indivizi, descoperim că membrii ei tind să-și investească ego-urile în primul rând cu anumite rutine, dând mai puțină atenție celorlalte, pe care tot ei le performează. Astfel, un specialist ar putea dori să facă o figură modestă pe stradă sau acasă, iar în sfera socială care include etalarea competenței sale profesionale să ofere un spectacol eficient. Mobilizându-și comportamentul pentru a da un spectacol, el va fi preocupat nu atât de traseul complet al diferitelor rutine pe care le performează, ci doar de aceea din care derivă reputația lui profesională.

Dacă un individ vrea să dea expresie unor standarde ideale în timpul unei „reprezentări”, atunci el trebuie să anticipeze sau să ascundă acțiunile nepotrivite cu aceste standarde. În acest fel se menține o impresie de infailibilitate, atât de importantă în unele prezentări. Există o faimoasă vorbă care spune că doctorii își îngroapă greșelile.

În cadrul interacțiunilor în care individul prezintă altora un produs, el va avea tendința de a le arăta numai produsul final, iar ei vor fi determinați să-l judece pe baza a ceva ce a fost terminat, finisat. În

unele cazuri, dacă a fost necesar doar foarte puțin efort pentru a realiza obiectul, acest fapt este ascuns. În alte cazuri, dimpotrivă, vor fi ascunse orele lungi și plictisitoare de trudă însingurată.

În termenii lui Hughes, avem tendința de a ascunde publicului nostru toate probele „treburilor murdare”, fie că le facem noi înșine în secret, fie că le atribuim unui servitor, unui specialist legitim sau unuia ilegal. Dacă activitatea unui individ trebuie să satisfacă mai multe criterii ideale și dacă acesta vrea să facă o bună prezentare, atunci probabil că unele dintre aceste criterii vor fi susținute în public prin sacrificarea altora. Adesea, performerul va sacrifica acele criterii a căror pierdere poate fi ascunsă, pentru a menține criteriile a căror aplicare inadecvată nu poate fi ascunsă.

Performerii cultivă adesea impresia că au avut motive ideale pentru câștigarea rolului pe care-l performează, că au calificările ideale pentru acest rol și că nu au făcut nici un târg strategic ca să obțină acest rol. Performerii chiar încearcă să lase impresia că echilibrul și competența lor sunt ceva ce au avut dintotdeauna și pentru care nu au trebuit niciodată să depună eforturi într-o perioadă de acumulări.

Un performer tinde să ascundă sau să redea într-un mod discret acele activități, fapte și motive incompatibile cu imaginea de sine idealizată, ca și cu cea a produselor sale. În plus, un performer induce adesea publicului său credința că el este legat de acesta într-un mod mai ideal decât este de fapt cazul. Mai întâi, indivizii cultivă impresia că rutina pe care o performează în prezent este singura lor rutină sau, cel puțin, cea definitorie. Publicul, la rândul lui, presupune adesea că personajul proiectat în fața sa este singura realitate a individului care performează acea proiecție în fața lor. În al doilea rând, performerii tind să cultive impresia că performarea curentă a rutinei lor și relația cu publicul lor obișnuit au ceva special și unic. Caracterul de rutină al „reprezentării” este ascuns; performerul însuși nu este, de obicei, conștient de cât de rutinizat este rolul lui și sunt accentuate aspectele spontane ale situației.

Noua platformă eLearning: "Microsoft Educator Community"

Gabriela Violeta Tănăsescu

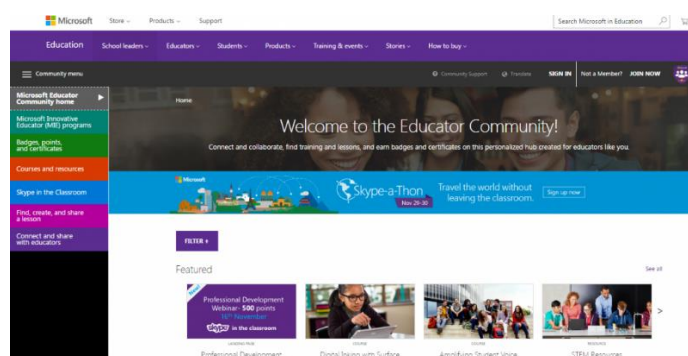
Liceul Teoretic Traian Constanta

Platforma *Microsoft Educator Community/ Comunitatea Educatorilor Microsoft* este

concepută pentru a ajuta profesorii să-și dezvolte cariera, să colaboreze cu alți colegi și să pregătească elevii pentru un viitor bazat pe tehnologie. Noul site al comunității, disponibil la adresa education.microsoft.com, susține dezvoltarea profesională continuă și permite realizarea de proiecte inter și/ sau transdisciplinare cu elevii, pe teme moderne, actuale.

Microsoft Educator Community reprezintă astfel o platformă robustă pentru a sprijini comunitatea Microsoft, alcătuită din mai mult de 1,5 milioane de educatori și administratori, din mai mult de 235 de țări. Prin opțiunile puse la dispoziție, cadrele didactice se pot conecta și colabora, pot găsi diferite cursuri și modele de lecții.

Pe noul site al comunității, <https://education.microsoft.com>, educatorii pot câștiga puncte, insigne electronice și certificate, în timp ce își formează abilități și câștigă recunoaștere de la colegii lor în urma desfășurării anumitor activități educative. În plus, își pot împărtăși realizările, planuri de lecții și alte tipuri de conținut prin intermediul unor canale de socializare – Facebook, Twitter etc.

Conectarea pe platformă se poate realiza prima dată prin opțiunea *JOIN NOW*, cu un cont deja existent Microsoft, Skype, Facebook, etc. și prin completarea anumitor informații necesare profilului personal.

Interfața platformei este deosebit de prietenoasă și ușor de folosit, meniul principal (*Community menu*), aflat în partea stângă a ecranului, conținând opțiunile:

Microsoft Educator Community Home – pot fi alese cele mai noi sau cele mai accesate cursuri și lecții propuse;

Microsoft Innovative Educator (MIE) programs – sunt explicate programele Microsoft de recunoaștere a eforturilor oricărui educator ce se implică activ în utilizarea inovativă a tehnologiei în sala de clasă și în comunitatea din care face parte (Microsoft Innovative Educator, Microsoft Innovative Educator Trainer, Microsoft Innovative Educator Expert, Skype Master Teacher);

Badges, points, and certificates – secțiune în care apar certificările care pot fi obținute în urma parcurgerii unor cursuri de perfecționare sau în urma desfășurării anumitor activități (participarea la diferite conferințe sau evenimente online, desfășurarea unor activități utilizând tehnologia Skype, etc.);

Courses and resources – prin utilizarea diferitelor filtre, educatorii pot alege din multitudinea resurselor educaționale (în funcție de disciplină sau de tehnologia dorită), a webinarilor (diferite seminarii cu tematică actuală) sau pot alege anumite cursuri (de 1-3 ore) la care să se înscrie și în urma cărora, în urma unui test pot obține o diplomă de participare;

Skype in the Classroom – pagină web ce pune la dispoziția educatorilor mai multe modalități de a utiliza cât mai creativ aplicația Skype prin: lecții Skype cu tematică dată, jocuri educaționale gen Mystery Skype de căutare și cercetare a unei locații pe glob, excursii virtuale în diferite părți ale lumii sau convorbiri Skype cu experți din diferite domenii de specialitate. În perioada imediat următoare, 29-30 noiembrie 2016, va avea loc mișcare globală Skype-a-Thon ce invită educatori din întreaga lume să participe împreună cu clasele lor la activități ce au ca obiectiv principal utilizarea aplicației Skype.

Find, create, and share a lesson – locul unde pot fi căutate diferite lecții create de ceilalți educatori din comunitatea Microsoft, dar și locul unde se pot posta pe Internet propriile planuri de lecții sau tutoriale create pentru a fi împărtășite cu ceilalți sau în diferite rețele de socializare;

Connect with others educators – educatorii au posibilitatea să interacționeze, să se conecteze unii cu ceilalți pentru a împărtăși diferite experiențe sau pentru colabora în diferite proiecte, în funcție de disciplina predată, de țara natală sau de limba vorbită.

O secțiune aparte – **Courses and resources**, aduce multe elemente de noutate în folosirea tehnologiei în sala de clasă. Exemple de cursuri care pot veni în sprijinul educatorilor: *Teacher Academy Windows 10, Introduction to OneNote, Introduction to Office Mix, Introduction to Sway, Introduction to Skype in the Classroom, Amplifying student voice, Microsoft creative coding through game and apps* etc.

Există numeroși profesori din România care sunt deja membri ai acestei comunități și care au o activitate destul de bogată în privința realizării diferitelor planuri de lecție, exemple de bune practici bazate pe tehnologia Microsoft și postate în galeria creatorilor de conținut educațional. De asemenea, mulți dintre educatorii români au parcurs deja diferite cursuri, au utilizat tehnologia Skype în timpul orelor, prin conectarea cu alte clase de elevi de pe glob, sau cu diferiți invitați specializați în anumite domenii. În acest moment există deja 12 educatori din țara noastră certificați Microsoft Innovative Educator Expert – MIE Expert 2016-2017, dintre aceștia, un profesor obținând în plus și certificarea Skype Master Teacher 2016-2017. Următoarea perioadă de înscriere în programul MIE Expert va fi 15 aprilie-15 iulie 2017.

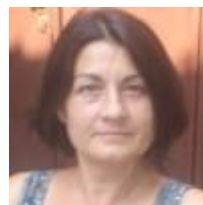
Platforma Microsoft Educator Community reprezintă o resursă centralizată și un instrument de implicare pentru cadrele didactice, o cale de acces facilă atât la o rețea globală de educatori, cât și la cursuri de formare interactive gratuite și la cele mai bune practici. Prin utilizarea noilor tehnologii în sala de clasă într-un mod creativ și inovator, profesorii și elevii

pot descoperi împreună cele mai bune soluții ale problemelor din viața reală. Astfel, se pot dezvolta cu ușurință proiecte inter și/sau transdisciplinare pe teme moderne, actuale.

Link-uri utile:

- <https://blogs.technet.microsoft.com/nzedu/2015/10/18/introducing-the-new-online-educator-community/>
- <https://education.microsoft.com>
- <http://windowsitpro.com/resources/redesigned-microsoft-educator-community-portal-now-available>
- <http://www.weareteachers.com/11-amazing-things-we-found-in-microsoft-educator-community/>

Despre gândirea laterală. Aplicații în educație

Daniela Iosim

Scoala Gimnaziala Nr.4 Fratii Popeea, Sacele

Rețeta pentru a merge cu plăcere la școală este să fim deschiși, creativi și să acceptăm că fiecare copil e unic, interesant, intuitiv, dornic să cunoască tot mai mult, dar într-un mod puțin egoist, raportând totul la propria persoană. Trebuie să acceptăm că uneori e bine să ieșim din tipare, să-i învățăm să colaboreze, să înțeleagă ideea de adevăr sau dreptate raportându-se la cei din jurul lor, să nu-și impună punctul de vedere.

Gândirea laterală semnifică un mod de a gândi care urmărește schimbări în percepții, concepte și idei prin utilizarea unor instrumente specifice. După ce înveți tehnicile de gândire laterală, poți să rezolvi probleme pe care nu le-ai putut rezolva cu metode obișnuite:

- privești lucrurile din mai multe perspective;
- ai abilitatea de a gândi altfel decât critic și analitic;
- descoperi idei noi;
- creezi noi produse.

Gândirea laterală este abilitatea de a gândi creativ, de a ieși ușor dintr-o zonă a confortului. Gândirea laterală presupune renunțarea la limite, la modul de gândire tradițional și eliminarea prejudecăților.

Această trăsătură de personalitate este un atu important, indiferent de priorități, ocupație sau vârstă.

Gândirea laterală are deci legătură cu intuiția, creativitatea și dispoziția. Este un alt mod de a gândi, de a ne folosi mintea. Se ocupă cu generarea de noi idei și de spargerea barierelor conceptuale ale ideilor vechi. Este complementară cu gândirea verticală, nu o înlocuiește.

Voi enumera câteva din diferențele dintre gândirea verticală și gândirea laterală:

Gândirea verticală	Gândirea laterală
este selectivă (alegem cea mai bună soluție)	este generativă (generăm cât mai multe abordări pentru a alege mai multe soluții)
are nevoie de o direcție ca să înainteze	înaintează pentru a genera o direcție
e analitică	e provocatoare
este secvențială (îaintează pas cu pas)	face salturi (golurile le umple mai târziu)
fiecare pas făcut trebuie să fie corect pentru a ajunge la o concluzie corectă	golurile pot fi umplute cu pașii corecți după formularea unor judecăți
negațiile blochează drumuri	nu există negații
cere concentrare și eliminarea a ceea ce nu e relevant	oamenii primesc cu bucurie intervențiile întâmplătoare
categoriile, clasificările și etichetele sunt fixe	nu se fac etichetări, nu se critică
urmează de fiecare dată cele mai plauzibile căi	urmează cele mai puțin probabile căi

Principiul esențial al gândirii laterale este acela că orice mod de a privi o situație este doar una din multele posibilități de a vedea acea situație. Gândirea laterală intervine când o anumită perspectivă pare să

nu ne ducă spre niciun rezultat. Se cere atunci o schimbare radicală de optică.

Dacă gândim lateral, nu ne impunem punctul de vedere ca fiind singurul corect. Nu ne certăm cine are dreptate și cine nu, nu punem etichete, nu schimbăm vorbe ce pot supăra. Acceptăm variantele copiilor și ne dăm seama că uneori ei sunt cei care fac cea mai bună alegere, ei au cele mai originale idei. Învățăm să considerăm orice variantă posibilă și interesant modul în care vede altcineva aceeași situație. Devenim empatici, deschiși, comunicativi, interesați de alte idei, diferite de cele pe care le-am găsit noi. Devine tot mai interesant să provoci copiii în diverse situații și să vezi ce idei pot apărea. Învățăm alături de copii să lucrăm în echipă, să eliminăm înverșunarea, stresul și să obținem mai multe variante bune pentru rezolvarea unei singure probleme. Nu ne mai deranjează răspunsurile ce par a nu avea nimic comun cu întrebarea, încercăm să privim lumea prin ochii copilului și vom vedea o altă realitate, poate mai frumoasă ca cea închistată de reguli, de căi plauzibile, de negații. Copiii se bazează pe intuiție, puțină cunoaștere și pe curajul de a spune ce gândesc, fără teama că vor greși.

Iată câteva tehnici de gândire laterală utilizate mai ales în publicitate, dar care pot fi folosite și în clasă. Pot fi aplicate cu succes la orele de CLR, MEM, DP sau AVAP:

1. Tehnica abordării inverse

Clasa pregătitoare – DP

Sarcini:

- se observă imagini cu copii care se agresează, cu copii care cad în curtea școlii, cu copii care nu sunt primiți într-un grup, cu copii care se strâmbă la adulți, care aruncă hârtii pe jos
- se discută despre motivele care au generat aceste situații și despre cum se simt acei copii, despre copiii care au generat aceste situații
- vor fi stabilite reguli de comportare la școală pentru ca nimeni să nu se simtă așa și nimeni să nu se accidenteze.

2. Tehnica schimbării perspectivei

– schimbarea bruscă a perspectivei poate stârni nebănuite idei și energii creative

Clasa pregătitoare – AVAP/MEM

Sarcini posibile:

- desenează cum crezi că vede casa ta un șoricel
- desenează interiorul căsuței iepurașului Țup
- imaginează-ți o sală de clasă de la școala rândunelelor.

Copiii vor înțelege rolul obiectelor din casă (mobilă, electrocasnice, electronice), însemnătatea păstrării ordinii sau cât de important este să mergi la școală.

3. Tehnica ieșirii în afara tiparului

Clasa pregătitoare – MEM

Această tehnică pleacă întotdeauna de la întrebarea "De ce?" și dă posibilitatea copiilor să dea răspunsuri originale, cele mai multe interesante și foarte posibile.

- De ce șoricelii sunt atât de mici? Ce s-ar întâmpla dacă ar fi cât elefantul?
- De ce elefanții au urechile mari?
- De ce zăpada este albă? Ce s-ar întâmpla dacă ea ar fi verde?
- De ce copacii nu se pot mișca? Ce s-ar întâmpla dacă ar putea să se deplaseze?
- Încearcă să întorci lumea din jurul tău cu capul în jos. Ce se va întâmpla?

4. Tehnica negativului fotografic – descrie obiectul prin ceea ce nu este, se ocupă de goluri, nu de spațiile pline. Se ocupă de fețele nespuse, nearătate ale situației.

Clasa pregătitoare – DP

- descrie un coleg, spunând ce nu face (nu aleargă în clasă, nu uită să-și aducă creioanele ascuțite, nu împrăștie jucăriile, nu-și supără colegii...)

5. Tehnica asocierii îndrăznețe – dă altă utilitate lucrurilor. Este cel mai des folosită de copii, în jocurile lor: cântă la băătorul de covoare, microfonul poate fi o lingură, desenează vietăți mici cu picioare mari sau dirijează cu un pantof, guma de șters poate deveni o mașină de curse.

6. Tehnica întrebărilor în rafală sau cascada întrebărilor

În fața creației, suntem cu toții egali – mai mult sau mai puțin inspirați, după talent sau după "facultăți", cum a spus Marin Preda. Diferența vine mai târziu, când cauți și pui o întrebare fundamentală: "*Ce-ar fi*

dacă?". Întrebarea este naivă, dar poți găsi uneori răspunsuri atât de evidente, încât te minunezi cum au trecut alții pe lângă ele fără să le observe.

- Ce ai face dacă într-o zi nu ar mai exista computere? Ce vei face toată ziua? Cu cine ți-ar plăcea să-ți petreci timpul liber?
- Ce s-ar întâmpla dacă într-o noapte te-ar invita jucăriile la o întâlnire secretă? Cui i-ai spune unde pleci? Ce crezi că vor discuta ele?
- Cum ar fi dacă într-o zi ai putea face schimb de vieți cu mama ta? Ce crezi că face ea toată ziua? Ce ar avea voie să facă ea dacă ar fi copilul tău?
- Ce crezi că face Moș Crăciun în noaptea de Ajun? El are concediu? Unde își petrece concediul? Cu ce circulă? Ce crezi că îi place să mănânce?

În gândirea laterală nu trebuie doar să te opui, ci să cauți unghiuri noi de abordare a unei probleme, să-i schimbi contextul sau chiar să renunți la orice urmă de seriozitate: "Dacă toți fac ZIG, tu fă ZAG!"

Odată cu explozia tehnologică a secolului XX, omenirea a fost proiectată într-o lume strict rațională în interiorul căruia toate valorile se bazează aproape în exclusivitate pe logică. Activitățile umane care implică latura intuitivă au fost excluse. S-au produs astfel dezechilibre în viața oamenilor. Pentru a se integra în mediul înconjurător, omul și-a reorientat existența și apelează tot mai des la vocea sa interioară. Din păcate, doar logica singură nu ne ajută să depășim toate situațiile. Astăzi, mai mult ca oricând, este necesară o reorientare a omului către valențele sale intuitive îmbinate armonios cu cele mentale.

Bibliografie:

1. Edward de Bono – Gândirea laterală (traducere Sabina Dorneanu), Editura Curtea Veche, București, 2011
2. Petre D., Iliescu D. – Psihologia reclamei și a consumatorului, Editura Comunicare.ro, București, 2008
3. Popescu, C. – Publicitatea: o estetică a persuasiunii, Editura Universității din București, 2005
4. Preda, S. – Introducere în creativitatea publicitară, Editura Polirom, București, 2011

Excursia noastră – lecție interdisciplinară fără manuale, centrată pe elev

Liliana Cătrună

Scoala Gimnaziala Stefan Cel Mare
Alexandria

Excursia reprezintă pentru elevii mei prima opțiune pentru

activitățile extrașcolare, deoarece le oferă posibilitatea de a se manifesta liber, de a socializa în alte contexte decât mediul școlar, de a-și îmbogăți experiența de viață. Ea este o lecție interdisciplinară fără manuale prin care li se dezvoltă dragostea față de țară, față de natură, față de semenii. Instruirea copiilor se face în afara mediului școlar, iar observațiile, discuțiile, dezbaterile sunt mai profunde și mai detașate, achizițiile învățării se fac mai rapid și sunt mai persistente. Impresiile în urma acestei activități vor motiva elevii să fie mai atenți la lumea înconjurătoare, să se implice mai mult în viața socială.

Articolul descrie modalitatea concretă de valorificare a unei excursii, transformând-o într-un parcurs de învățare.

Am început anul școlar 2016-2017 cu elevii mei de clasa a III-a cărora le-am cerut să propună activitățile extrașcolare pe care să le derulam pe tot parcursul anului școlar. Primul lucru pe care l-au spus a fost: excursie.

Am pornit la „drum”, prin a stabili data, traseul, activitățile și finalitățile. Elevii au spus că sunt interesați să vadă peșteri și pentru că excursia a fost planificată a se derula doar pe parcursul unei zile, am hotărât să avem un traseu mai scurt: Alexandria – Pitești – Râmnicu Vâlcea – Horezu – Baia de Fier (Peștera Muierilor) – Peștera Polovragi și retur. Am luat harta fizică a României, harta turistică și harta teritorial-administrativă și am stabilit traseul. Am observat formele de relief pe care le parcurgem: câmpie, deal, munte. Am localizat județele și orașele mai importante pe care le străbatem. Am calculat distanța dintre principalele localități ale traseului și timpul care ne trebuie pentru deplasare, dar și pentru

popasurile pe care le vom face și am stabilit de cât timp avem nevoie pentru a putea vizita tot ce ne-am propus, am stabilit ora de plecare și ora de sosire. Elevii au avut apoi de căutat, din diverse surse, informații despre locurile pe care le avem de vizitat pentru a ne pregăti fizic și sufletește pentru lecția de viață în natură.

Am pornit la drum la ora 6 dimineața, pe drum de câmpie, și în primă etapă am observat natura la sfârșit de toamnă, în această formă de relief, de la câmpul arat, pe alocuri – iarbă uscată, copaci aproape goi, frunze de la verde-pal la maro, ruginiu, galben-roșcat. Am observat satele adunate, răsfirate și risipite din fiecare zonă, arhitectura gospodăriilor și am constatat că principalele îndeletniciri ale oamenilor din mediul rural sunt agricultura și meșteșugăritul.

Nu de puține ori, drumul ne-a fost tăiat de turmele de oi și cirezile de vite, fie dimineața când se îndreptau spre pășune, fie seara când se întorceau de la păscut. Am prins și am immortalizat cu ajutorul aparatului de fotografiat atât răsăritul cât și apusul soarelui, am stabilit ora acestor momente ale zilei și am constatat pe viu că zilele sunt mai scurte decât nopțile.

Mergând cu autocarul, dar și pe jos, am observat mediul înconjurător și am constatat că obiectele apropiate se văd în mărime naturală și cu cât privești în depărtare, acestea se micșorează, acest lucru ajutându-i pe elevi să realizeze apoi desenul în perspectivă despre care vorbisem la lecțiile de arte vizuale și abilități practice.

Am remarcat apoi așezările urbane cu străzile asfaltate, cu aglomerarea de locuințe, cu furnicarul oamenilor care se îndreptau dimineața spre locurile de muncă, platformele industriale de la marginea acestora, multitudinea firmelor care își aveau sediul aici și am realizat comparații între modul de viață al oamenilor de la sate și cei de la orașe – locuințe, ocupații, modul de a-și petrece timpul liber, accesul la informații, instituțiile care există în aceste așezări omenești.

Un prim popas important l-am făcut la Grădina Zoologică din Râmnicu-Vâlcea, unde elevii au văzut animale de la noi din țară, dar și din alte țări în

mărime naturală. Am discutat despre importanța grădinilor zoologice, dar și despre necesitatea ca animalele să trăiască în mod natural, să nu fie scoase din mediul lor de viață. Elevii au avut ca exercițiu de imaginație, să spună ce-ar simți ei dacă ar fi închiși într-o cușcă, într-o colivie, într-un țarc, ce nu ar mai putea face din ceea ce fac în mod obișnuit. Răspunsurile au fost uimitoare.

Au înțeles de ce linia orizontului este o linie imaginară, au recunoscut unele dintre semnele de circulație învățate, dar au aflat și semnificația altora necunoscute de ei până atunci. Peșterile vizitate le-au îmbogățit cunoștințele despre acest mediu de viață, au aflat cum s-au format ele, au rămas uimiți la vederea stalactitelor, a stalagmitelor și a coloanelor formate în timp îndelungat, ce viețuitoare sunt atrase de întuneric și umezeală, unii dintre ei și-au înfrânt fobiile de spații închise, au coborât și au urcat coastele muntelui, au comparat vegetația din cele trei forme de relief străbătute, au exclamat de uimire de câte lucruri este în stare natura să creeze.

Dacă la științele naturii învățaseră despre sol, felurile și importanța acestora, au asistat la o lecție vie despre arta olăritului adusă la rang de măreție la Atelierele de ceramică de la Horezu. Au înțeles de ce este necesar să păstrăm vii obiceiurile, îndeletnicirile și tradițiile poporului român și să le transmitem mai departe generațiilor viitoare. Au trăit profund sentimentul de patriotism și au înțeles că prin ceea ce fac românii, în orice domeniu de activitate, duc faima țării mai departe, dincolo de hotarele ei.

Am apreciat cum, la popasurile făcute, au ales suveniruri pentru membrii familiei care îi așteptau acasă, știind chiar gusturile fiecăruia, ceea ce înseamnă că respectul, grija pentru ceilalți, iubirea sunt parte a sufletului lor, sunt sentimente înălțătoare de care au dat dovadă cu o puritate și o sinceritate pe care ar trebui să le transmită și multora dintre adulți.

Copiii au înțeles că natura are legile ei, scrise și nescrise, că stă în puterea noastră, a oamenilor să le respectăm căci mai devreme sau mai târziu, răul pe care îl facem Pământului se va întoarce împotriva noastră.

Excursia a fost o lecție centrată numai pe elevi, au observat în tăcere, au pus o mulțime de întrebări, s-au minunat, au petrecut timpul în aer liber, și-au exprimat opiniile fără rețineri, au hotărât ce să facem și cum să facem, au interacționat mai mult decât de obicei, s-au grupat și s-au regrupat după interese comune în anumite momente, au fost grijulii unii cu ceilalți, au fost răbdători, și-au îmbogățit experiența de viață, luând contact direct cu obiectele din natură.

Deși în zilele noastre, copiii sunt purtați de părinții lor pe meleaguri natale și străine încă de mici, dorința de a participa la excursiile organizate de clasă este foarte mare. Nici nu ajunsesem acasă și deja plănuiau o altă ieșire în natură, cât mai repede și de mai multe zile. Nu vă pot descrie trăirile copiilor, farmecul și candoarea lor, uimirea și privirile întrebătoare, plăcerea de a se zbenguie, de-a prinde în mână picurii de ploaie, rugămințile ca soarele să se arate dintre nori, teama de-a nu se prăvăli în prăpastie, chiotele de bucurie în joaca din poienițe, ochii cercetători și critici în același timp. Nu pot exprima în cuvinte și așa, acestea prea puține, câtă bucurie a încăput în sufletele lor de-o șchioapă. N-au simțit oboseală, n-au avut nevoie de pauză, n-au întrebat când plecăm acasă. Am trăit alături de ei bucuria de a fi copil, fapt ce mi-a întărit încă o dată convingerea că, indiferent de vârstă, trebuie să fii, până la linia de sosire, un dascăl al secolului XXI.

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice